

החברה העירונית ראשון לציון לביטחון וסדר ציבורי אגף בטחון מוסדות חינוך

כללי בטיחות וביטחון בנטיעות ט"ו בשבט

לקראת ט"ו בשבט יתקיימו נטיעות מקומיות אזוריות או ארציות ובהם משתתפים תלמידים של מוסדות חינוך.

מטרת מסמך זה לפרט את הנחיות הביטחון, בטיחות ועזרה ראשונה באירועים אלה:

נטיעות בתוך ראשון לציון

נטיעות בתוך הישוב האשור יינתן ע"י מנהל/ת המוסד מנהל/ת ביה"ס או מנהלת הגן.

נטיעות מחוץ ליישוב

נטיעות מחוץ ליישוב מחייבת אשור בכתב:

לצורך כך באחריות מנהל/ת המוסד החינוכי ביה"ס / גן ילדים להעביר מכתב ובו פירוט כל הנתונים: מקום, מס' משתתפים, גילאים וכו'. בקשה יש להעביר 14 ימים מראש.

נטיעות ארציות

נטיעות המאורגנות ע"י קרן קיימת או גופים אחרים מחייבים אשור מתיאום טיולים, באשור שיינתן ע"י תיאום טיולים יפורטו הנחיות הביטחון.

ביטחון

באירועים המתקיימים בתוך העיר חובת נוכחות מאבטח מ-100 תלמידים ומעלה. באירועים המתקיימים מחוץ לעיר ואינם מחויבים באישור מתיאום טיולים – קביעת רמת האבטחה תיעשה ע"י משטרת ישראל. באירועים מחוזיים / ארציים יש לפעול עפ"י נוהל תיאום טיולים בהתאם לדרישות שיפורטו באשור.

בטיחות

טרם תחילת הנטיעות יש לוודא שהתלמידים נועלים נעליים ולא סנדלים ולבושים בחולצה (כיסוי ראש – עפ"י תנאי מזג האוויר). חלוקת כלי עבודה תיעשה בצורה קבלתם בבטחה. המשא המרבי המותר לתלמידים כתות ה-1 היא עד 8 ק"ג, כתות ז-ח עד 13 ק"ג. פיזור התלמידים למקומות עבודה / נטיעות ייעשה באופן שיהיה קשר עין בין המורה – גננת לבין שאר התלמידים. יש לוודא שהמרחק בין שני תלמידים העובדים עם כלי עבודה לא יהיה קטן מאורך היד בתוספת אורך כלי העבודה ומרחק בטיחות סביר. אין לעבוד בכלים בעל ראש דו צדדי. בעת הפסקת עבודה / נטיעות יקפיד המורה / הגננת שהתלמידים ינעצו את כלי העבודה באדמה או יניחום באופן שהלהב מופנה כלפי משהו. יש להתאים את גודל כלי העבודה לגיל התלמיד.

עזרה ראשונה

בכל אירוע נטיעות בו משתתפים 200 איש ומעלה חובת נוכחות חובש. בכל אתר נטיעות בו משתתפים מעל 400 איש יהיה רופא + רכב פינוי באירועים בהם אין חובת נוכחות איש רפואה יש לוודא המצאות תיק עזרה ראשונה תקני.

דיווחים

על כל יציאה לאירוע של נטיעות יש לפעול בהתאם לנוהל יציאה לפעילות מחוץ למוסד – דהיינו דווח למוקד 106 בבוקר יום האירוע. במקרה של פציעה חלילה או כל אירוע חריג אחר יש לדווח לקב"ט.

כללי בטיחות להג פורים

הנחיות אלו אינן במקום ההוראות בחוזר המנכ"ל בנושא זה – חוזר הוראות הקבע סב/6(ב)

מסיבת פורים בגן היא אירוע חשוב ומהנה לילדים. עם זאת, ישנם סיכונים רבים הטמונים בצעצועים ובאביזרים הנלווים לחג.

מטרת מסמך זה לסייע בידי הגנת לשמור ולהבטיח את בטיחות הילדים במהלך המסיבה.

הגנת תוציא מנשר להורים ובו תבקש מהם להקפיד על הכללים שלהלן:

- אין להביא לגן אקדחי פיקות וקפצונים, זיקוקים וחומרי נפץ אחרים;
- השימוש בתחפושות יהיה רק מחומרים שאינם דליקים (אסור השימוש בצמר גפן, ניילון וכדומה);
- מומלץ לא להשתמש במסכות, השימוש בשקיות פלסטיק למסכה – אסור;
- משלוח מנות יכול רכיבי מזון שלא יסכנו את הילדים כמו מסטיקים עגולים, בוטנים, שקדים וכדומה.

הגנת תסביר לילדים את הסכנות הכרוכות בשימוש בחומרים דליקים, באקדחי פיקות וקפצונים ובחפצים חדים.

מומלץ שהילדים יורידו את התחפושות המגבילות את תנועתם ועלולות להיתפס בזיזים ולהכשיל, בעת משחק בחצר ושימוש במתקני משחקים.

יש לדאוג לבגדי החלפה לילדים לשימוש אחר המסיבה בגן.

יש לבדוק רגישות ילדים למוצרי איפור. כמו כן, מומלץ להשתמש במוצרי איפור המאושרים על ידי משרד הבריאות, כאלו המתאימים למגע עם העור, ושאינם מכילים חומרים רעילים.

כללי בטיחות עיקריים בהדלקת מדורות בל"ג בעומר

באחריות הגוף המארגן לדאוג שיהיה ליווי מבוגר, בכל הקשור להכנה וביצוע פעילות בהשתתפות ילדים/נוער שבה מובערת אש. למבוגר או למדריך האחראי יהיה טלפון נייד ומספרי טלפון חירום כמו: מד"א, משטרה וכיבוי אש.

לפני כל יציאה לפעילות שיש בה הדלקת מדורות, יש ללמד ולהנחות את הילדים והנוער בכללי הבטיחות במדורה הרשומים מטה:

1. מיקום המדורה יקבע על ידי האחראי לפי הכללים הבאים:

- בשטח נקי מקוצים, מעשבים, עצים ושיחים
 - במרחק סביר ממבנים וממתקנים
 - לא מתחת לקווי חשמל וטלפון
 - לא בקרבת מתקני דלק
 - ביערות ובחורשות במקומות המיועדים לכך בלבד.
1. ברשות האחראי על המדורה מבוגר יהיה אמצעי בטיחות:

מטף כיבוי אש, תיק עזרה ראשונה ופלאפון זמין

2. מומלץ לנעול נעליים שלימות, ללבוש מכנסיים ארוכים וחולצה מתאימה להגנה על הגוף מפני גיצים וגחלים, וכן מעקיצות זוחלים ושרצים ארסיים הנמשכים אל חום המדורה.

3. שטח האש של המדורה יהיה מסומן באבנים מסביב למדורה במרחק של 2.5 מטר לפחות, כדי למנוע מילדים להתקרב אל האש. יש לתת תשומת לב לכך כי מדורה גדולה במיוחד עלולה להתמוטט.

4. הבערת המדורה תעשה על ידי האחראי בלבד. יש להזהיר ולתת את הדעת למסמרים חלודים ומזוהמים הנמצאים מחוברים למשטחי עץ ועלולים לפגוע במשתתפים.

5. חל איסור להבעיר אש באמצעות חומרים דליקים כגון בנזין, נפט וכדומה ואין להחזיק חומרים אלו בקרבת המדורה.

6. חל איסור להשליך מכלים ריקים מכל סוג, חזיזים, קליעי נשק או עץ צבוע בצבעי שמן למדורה. כמו כן אין להתיז דלק על אש בוערת – דבר זה מסוכן ביותר !!!

7. הוספת עצים וקרשים לליבוי המדורה תיעשה על ידי האחראי תוך שמירה על כללי הבטיחות.

8. יש להחזיק בקרבת המדורה אמצעי כיבוי כמו מים, חול למקרה של התפשטות שריפה.

9. במידה וישנה כוונה לישון באזור המדורה, יש לכבות את המדורה באופן מוחלט מבעוד מועד.

במדורות המתבצעות בחוף הים תהיה תשומת הלב של האחראים לאיסור מוחלט של רחצה.

10. יש להנחות את המשתתפים שחל איסור להרים אבנים כבדות שעלולים להיות מתחתם נחשים ועקרבים.

11. בסיום האירוע, יש לוודא כיבוי מוחלט של המדורה, בעזרת חול או מים.

אין לכבות אש בשמיכה במקרה שמתפתחת שריפה יש להזמין שירותי מכבי אש
102 טיפול רפואי: כוויות בגוף אדם שנפגע יש לצנן מייד במים ויש לדאוג לפינוי
לביה"ח קרוב או להזמין ניידת מד"א בטלפון 101.

כללי בטיחות לחג השבועות

משחקי מים על ידי ילדים בחג השבועות הם מנהג שהתפשט בשנים האחרונות בקרב תלמידי בתי הספר וגני הילדים, משחקי מים אלה כרוכים בסכנות כמפורט להלן:

זריקה והתזה של מים על מכוניות נוסעות עלולות להביא את נהג הרכב למצב של איבוד השליטה על הרכב ולגרום לתאונה.

שקית מלאה מים היא כמו אבן (ככל שהשקית גדולה יותר, הנזק עלול להיות גדול יותר), ופגיעתה עלולה לגרום לנפגעים ולפציעות בדרגות שונות.

השימוש במים על גבי משטחים עלול לגרום לסכנת החלקה.

השימוש במים בקרבת מתקני חשמל או נקודות חשמל עלול לגרום להתחשמלות.

במקרים מסוימים המשחקים במים משתמשים בצינורות כיבוי אש אשר לחץ המים בהם גבוה, וכתוצאה מכך קיימת סכנה של היפגעות תלמידים.

בחלק מהמקרים הילדים משתמשים בחמרי צבע חריפים שהם מכניסים לתוך שקיות המים,

צבעים אלה גורמים לפגיעה גופנית, בעיקר לעיניים.

חלק ממשחקי המים מתבצעים תוך כדי ריצה של תלמידים (בריחה ורדיפה), מצב זה מגביר את הסכנה להיפגעות תלמידים כתוצאה מהתנגשות במכשולים שונים.

באחריות מנהליות מוסדות החינוך לקיים הסברה והדרכה אודות הסכנות במשחקי המים ולנקוט צעדים מעשיים למניעתם בין כותלי מוסד החינוך.

כללי בטיחות לקראת יציאה לחופשת הקיץ

הקיץ בפתח ועימו הסכנות האופייניות לתקופה זו. באחריות מנהלים/ות של מוסדות החינוך, מתנסים ואחרים לקיים הסברה ולבצע פעילות לצמצום הסכנות בתחומים הבאים:

בריכות

מותרת שחיה רק בבריכות שיש להם רישיון עסק בר תוקף ואשור משרד הבריאות התקף לשנה זו. יש לפעול עפ"י המפורט בחוזר מנכ"ל באשר לגיל המתרחצים, נוכחות מציל, מספר מלווים ועוד.

ים

אין לקיים פעילות ימית.

סכנת דליקות ומילוט

נכוש עשביה במתחם המוסד החינוכי – במידה ויש . לבדוק מעת לעת את אמצעי הכיבוי הקיימים במוסד זרנוקים, מזנקים מטפים וכו'. אין לחסום אמצעי כיבוי אש ולאפשר גישה נוחה לכל אמצעי הכיבוי. יש לוודא שנתיבי המילוט פנויים כולל המצאות מפתחות חירום, תקינות יציאות ושערי החירום.

סכנה מזוחלים

על מנת לצמצם את הסיכוי להימצאותם של זוחלים בשטח המוסד החינוכי יש לוודא: פינוי גרוטאות

פינוי צמיגים של כלי רכב (צמיג מהווה סכנה גדולה עקב החום שהוא מפיק והמסתור לזוחל)

ניכוש עשבייה במוסד החינוכי וסביב לו, בעת טיול להיזהר מהרמת חפצים, ולנעול נעליים מתאימות.

סכנת התייבשות

בעת טיולי/סיור יש לוודא המצאות מים אישיים וקבוצתיים בכמות מספקת ועפ"י אופי הפעילות, משכה, מקומה ומזג האוויר השורר באותו יום.

במזג אויר קיצוני אין לקיים טיולים שכרוך בהם מאמץ פיזי – הליכה, וכו'.

יש להקפיד על לבוש מתאים כולל כיסוי ראש.

סיכום

הערכות נכונה והתנהגות מתאימה תצמצם עד למינימום את סכנות הקיץ. אנא התייחסותכם וטיפולכם בהתאם על מנת שנעבור את הקיץ בשלום.

כללי בטיחות לחג החנוכה

1. חג החנוכה עומד בפתח והתכונה לקראתו ניכרת בבתי הספר ובגני הילדים. פעילות מבורכת וחוייתית זו כוללת פעילויות הקשורות למצוות ומנהגי החג ובחלקן נעשה שימוש בחומרים העלולים להוות סכנה ופגיעה בילדים.
2. צוות המורים בבתי הספר והצוות בגן הילדים אחראי לשלומם ובטיחותם של התלמידים, ולכן, עליו לנקוט בכל אמצעי הבטיחות והזהירות על מנת למנוע חלילה פגיעות בהם.
3. מטרת הפרסום: מטרת דף זה, להנחות ולהדגיש על הסכנות הטמונות בשימוש במשחקים בחומרים מסוכנים כגון שעווה חמה, שמן רותח והדלקת נרות בחנוכיות העשויות מחומרים דליקים וכדומה.
4. פעולות ההסברה בבית הספר ובגן הילדים יתמקדו בנושאים הבאים:

לקראת חג החנוכה ינקטו מנהלי בתי ספר וגננות אמצעי זהירות מיוחדים כמפורט בחוזר הוראות קבע סב/6(ב), סעיף 5.1-25, סעיף קטן 6.7, "כללי הבטיחות באירועים שנעשה בהם שימוש באש", כדי למנוע סיכוני אש ושרפה בפעולות ההכנה לחג, בעת המסיבות ובחג עצמו. נוסף לכללים המפורטים לעיל יבדוק אחראי בטיחות האירוע את יישומם של הכללים האלה:

 - א. יש להקפיד שהחנוכיות שהילדים מכינים לא תהיינה מחומרים דליקים, כגון עץ, מוצרי פלסטיק וכד'.
 - ב. בעת הכנת סופגניות יש להקפיד על כללי הבטיחות באש, להיזהר מהתזת שמן ולהקפיד על יציבות הסירים/המחבתות. כל הפעולות של הכנת סופגניות וטיגונן תהיינה בהשגחה צמודה של גננת/מורה. רצוי להכין במקום מטפה כיבוי אש. בגן הילדים רצוי להימנע מהכנת סופגניות.
 - ג. בהכנת נרות משעווה יש להקפיד על הרחקת קערת השעווה הרותחת מהישג ידם של הילדים. חובה שמבוגר יכין את השעווה הרותחת. בגן הילדים אין להכין נרות שעווה, אין להמיס נרות, ויש להימנע מכל משחק אתם.
 - ד. תלמידים ידליקו נרות אך ורק בנר דולק ולא בגפרורים.
 - ה. אם מניחים חנוכייה ליד החלון, יש להקפיד להניחה על משטח יציב והרחק מחומרים העלולים להידלק.
 - ו. אין לרקוד עם נרות דולקים בידיים. בסיום יום העבודה, בטרם עזיבת המוסד החינוכי, ובמיוחד הגן, יש להקפיד שלא נשארו נרות דלוקים.
 - ז. אם מתקיימת תהלוכת לפידים או נעשה שימוש כלשהו בלפידים, יש להקפיד שהם יהיו מאובטחים ושהשימוש בהם יהיה בהתאם לכללי הבטיחות המופיעים בחוזר המנכ"ל סב/6(ב) סעיף 6.7 עמוד 109-110 .

הסברה לתלמידים לקראת החורף

להלן עיקרי הנקודות להסברה בבתי ספר וגני ילדים לקראת עונת הגשמים (הדברים נלקחו מתוך החזור לבריאות סב' 6 (ב) מפב' 2002). מקווה שהדבר יסייע לכם בהסברה ובהתמודדות עם תקופה זו ולעבור אותה ללא אירועים חריגים.

עיקרי הנקודות להסברה:

הסכנות העיקריות בעונת הגשמים הם דלקות, חנק כתוצאה משהייה בחללים סגורים ובלתי מאווררים, סכנת טביעה במקומות מוצפים וסכנת היסחפות בדרכים הנחצות על ידי ואדיות (גשרים איריים). לקראת עונת הגשמים יקיימו מחנכי הכתות הסברה והדרכה בכללי הבטיחות כדי לספק לתלמידים הבנה של הסכנות האופייניות לתקופה זו וידע באשר למניעת התמשותם. ההסברה תותאם לגיל הילדים, והיא יכולה לשאת אופי של שיחה, סדנה המועברת על ידי התלמידים עצמם (בכתות הגבוהות) או כל אופי אחר, לפי שיקול דעתו של המורה המחנך.

הגורמים העיקריים לפריצת שריפות בבית:

שימוש רב במכשירי חשמל ועומס יתר של שקעים, על כבלים ועל לוחות חשמליים עלול לגרום להתלקחות. תנורי חימום בבית נמצאים לעתים סמוך מידי לרהיטים, לבגדים, לשטיחים ולילונות וכד' וגורמים להתלקחותם. תנורי נפט מתחזקים לעתים בצורה לקויה, ועקב טלטולים, לאחר הצתת האש, הנוזל הדליק נשפך וגורם להתפשטות שריפה. תנורי גז עלולים לגרום לדליפת גז ולהתהוות ריכוז גבוה שלו באוויר, עד כדי הצתה או פיצוץ. טיגון אוכל, כגון סופגניות, לביבות וכו', על גבי מחבת עם שמן או מרגרינה, בעיקר כשהוא מתבצע ללא תשומת לב מספקת, עלול להביא להתלקחות ולפריצת אש או לשפיכת השמן מתוך המחבת. עישון סיגריות והנחתן ללא השגחה על רהיט בר בערה הוא תמיד סיכון לשריפה.

כללי התנהגות ומניעה

יש להקפיד על שימוש נכון במכשירי חשמל. יש לשים לב למיקום תנור החימום, ויש לאסור ייבוש או חימום בגדים על ידי הנחתם בסמיכות מסוכנת לתנור החימום. יש לסגור את ברז הגז כאשר מריחים דליפה שלו לחדר ולפתוח מיד חלון. יש להשגיח כל הזמן על להבת הגז בכיריים כאשר מבשלים או מטגנים. אין להרשות אין להרשות טיגון סופגניות או לביבות על ידי ילדים ללא השגחת מבוגר. יש לאסור משחק בגפרורים. הורים ומורים צריכים להרחיק גפרורים מהישג ידם של הילדים. חשוב ביותר לוודא שיש מטפים וזרנוקים לכיבוי אש בבית הספר ושודעים איך להפעיל אותם. נעילת נעליים או נעלי בית סוליית גומי כאשר נוגעים במכשיר חשמל כלשהו. במקרה של כווייה יש להשתמש אך ורק במים קרים ולא בתכשירים אחרים ולפנות לקבלת עזרה ראשונה